

V.N.T.S. LEDENBRIEF

Tijdschrift van de

VERENIGING VRIENDEN

NEDERLAND-TSJECHIE & SLOWAKIJE

Nr. 95 F e b r u a r i 1 9 9 4

Z domova: Šek na 100 000 \$ předal zastupkyni OSN pro uprchlíky náměstek Pavel Bratinka
Ze zahraničí: Závěr letosního roku je v Severním Irsku znovu poznamenán násilím

LIDOVÉ NOVINY

ZALOŽENY 1893 - OBNOVENY 1988

COLOFON

Bestuur:

A. Hoogstad voorzitter
Antoniuslaan 33, 3341 GA Hendrik Ido Ambacht
Tel. 01858-12603

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer secretaris
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag
Tel. 070-3258679

J.M. van Gastel penningmeester
Postgiro rek.nr. 379543 t.n.v.
Ver. Vrienden Nederland-Tsjechië & Slowakije te Rijswijk
Tel. 070-3901190

A. den Boogert adj. secr./penn.
D. Klein Breteler
G.P.A. Schöpping
Mevr. H. Sugito
J. Vrijhof
Mevr. M. v.d. Wijngaard

Redactie Ledenbrief:

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer tel. 070-3258679
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag

Mevr. H. Sugito
Joh. Sugito
J.F.E. Wallin
J. Vrijhof

Ledenadministratie:

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag

GTM (Genootschap voor Tsjechische en Slowaakse Muziek):

J.F.E. Wallin (voorzitter) tel. 070-3278706
Pr. Bernhardlaan 21, 2264 CA Leidschendam

P.J.M. de Coe

Afdelingen:

Amsterdam: K.L. Thio tel. 020-6791423
Rotterdam: A. den Boogert tel. 010-4205581
Den Haag : i.o.

V.N.T.S.-Filmdienst:

K.L. Thio tel. 020-6791423
Van Baerlestraat 59, 1071 AR Amsterdam

Info Stedenbanden:

J.M. van Gastel tel. 070-3901190

Info Reisdienst:

A. Hoogstad tel. 01858-12603

Nieuwe leden

13/11 Carmen de Haan, Haren
19/11 Fam. Dullens, Echt
22/11 Hans Blijdorp, Aalten
25/11 Fam. G.F.M. Oostendorp, Nijmegen
25/11 Mw. G.Kiers, Nederweert
18/12 Mw. H.Pleg, Amsterdam
18/12 Fam. L.Veselic, Oestgeest
18/12 Fam. T.J. van Hoom, Westdorpe
30/12 Fam. A.H. van Oosterhout, Hazerswoude
25/1 Wim Brandse, Hattum
25/1 Marye van Urk, Amsterdam

Donateurs

26/1 Up Hill Vakantiehuizen, Amsterdam
29/1 Cie. Studentenband, Ede-Chrudim
29/1 Oost Europa werkgroep der NH Kerk, Diepenheim
3/2 St.Vriendschapsband Waddinxveen-Pelhrimov

TSJECHIE en SLOWAKIJE

LANGLAUFEN

met Tsjechische en Slowaakse begeleiders.

U wilt LANGLAUFEN in het
REUZENGEBERGTE,
SUMAVA of in de TATRA ?

Groepsreizen onder leiding van
Tsjechische en Slowaakse gidsen.
Ook individuele arrangementen en
reizen op maat mogelijk.

Bel TOPO-Aktief en u krijgt
uitgebreide informatie over de
gewenste reis thuis-gestuurd.

TOPO-Aktief

tel. 080 - 606 427

2de Walstraat 73,
6511 LP Nijmegen

Kopij voor de eerstvolgende
Ledenbrief, het Maartnummer,
gaarne voor 28 februari a.s.
inzenden.

VAN DE VOORZITTER

Voor de vereniging is het een tijd van voorbereiding. Volgende maand houden we wederom de Ledenvergadering op de bekende lokatie in Breukelen, waar het bestuur aan de leden verslag zal doen van de activiteiten van het afgelopen jaar en waar de plannen voor het komende jaar voorgelegd zullen worden. Ook moeten we een opvolger voor Daniel Klein Breteler kiezen. Persoonlijk spijt het mij erg dat Daniel meent zich niet herkiesbaar te moeten stellen wegens tijdgebrek. Het ontbreekt hem niet aan tijd, denk ik, maar

hij heeft te veel taken en werkzaamheden aangetrokken voor de beschikbare tijd. Daniel is een veelzijdig mens met bruisende ideeën, weet heel veel over de meest uiteenlopende onderwerpen. Ik vind het erg jammer dat hij het bestuur verlaat. Daarin ben ik niet de enige, die er zo over denkt.

Dan gaan de voorbereidingen door van de Jubileumviering op 28 mei a.s. in Haarlem. Op 23 februari komen de deelnemers aan de Jumelagemarkt in Haarlem bijeen om het Stadhuis te bezichtigen en om te bespreken hoe we de markt zullen aankleden. Dat wordt allemaal best heel spannend. Het programma staat ons wel voor de geest. Op de Ledenvergadering zullen we daar ook verslag van doen.

Bij een bezoek aan de Tsjechische Ambassade vernam ik dat er aan de Paleisstraat, het gebouw is geheel gerenoveerd, een kamer ingericht wordt om te dienen als Tsjechisch Cultureel Centrum. Wanneer de ruimte ingericht is, wordt het voor publiek opengesteld, zelfs op bepaalde tijden buiten de kantooruren en zal er informatie beschikbaar zijn over een veelheid van onderwerpen. Het is nog een tijdelijke voorziening want het is de bedoeling dat het Centrum later, wanneer daarvoor een geschikte plaats en ruimte gevonden is, overgeplaatst wordt naar Amsterdam.

Er zullen ook vanuit dit Centrum activiteiten op cultureel terrein in het gehele land georganiseerd worden. Wij hebben onze medewerking daarvoor aangeboden zodat we eigenlijk wel mogen verwachten dat onze vereniging daardoor meer armslag krijgt en er meer aandacht komt voor de Tsjechische cultuur. Een ontwikkeling die ons hoopvol stemt.

Tenslotte doe ik een oproep aan alle leden op 26 maart naar de Ledenvergadering in Breukelen te komen. Er zal een aantrekkelijk programma geboden worden en het zal mij plezier doen velen van u daar weer eens te zien. Alleen met elkaar kunnen we er wat van maken.

Arie Hoogstad.

Cok Oostveen verzamelt voor de V.V.N.T. allerlei informatie op het gebied van reizen, vervoer, vakantiewoningen e.d. Een en ander staat ter beschikking van V.V.N.T.-leden. Hebt u op dit gebied nuttige informatie voor de V.V.N.T., laat het Cok dan weten. Zijn adres is: Mesdagstraat 23-1, 1073 HJ Amsterdam. Tel. 020-6628546.

VAN DE REDACTIE

U hebt het natuurlijk al lang in de gaten gehad; de omslag ziet er iets anders uit met een nieuw kleurtje. Nee, nee, geen oranje, we zijn van prunus overgestapt op mandarijn. Ik heb het vergeleken met mijn eigen mandarijnen en het is nog waar ook!

Allerlei oorzaken maakten dat de Ledenbrief van Januari de maand Januari niet haalde en pas in het prille begin van Februari verscheen. Zelfs de drukker had pech. Geen beste start van 1994.

De redactiecommissie overweegt dan ook om de redactievergadering een week te vervroegen, dus in plaats van de eerste maandag van de maand de laatste maandag van de voorafgaande maand. Wij krijgen dan wat meer speelruimte mocht er onverhoopt iets mis gaan.

Wij ontvingen van Ursula Bouwmeister uit 's-Heerenberg een Tsjechische "Namenkalender" met leuke plaatjes van Josef Lada. De plaatjes komen goed van pas. Maar hoe zit dat nu met die namen?

Even een voorbeeldje: Als je op 7 Maart bent geboren - dat is de naamdag van Tomáš - en je wordt Josef genoemd (omdat je Opa ook Josef heet) dan vier je op 19 Maart je naamdag want dat is de "naamdag" van Josef. Eigenlijk ben je twee keer jarig. Leuk om te weten.

Het assortiment vakantieverblijven breidt zich gestaag uit, zie daarvoor ook de advertentie van ons nieuwe lid M. van Urk elders in deze Ledenbrief.

Sinds januari jl. adverteert ook het adviesbureau Richer Systemen in ons blad.

De redactie ontving een Ledenbrief retour waarvan de envelop kennelijk was losgeraakt. Ergens in het land is er dus iemand die wel de acceptgiro heeft ontvangen maar niet de Ledenbrief van Januari. Even bellen of schrijven en u krijgt het januari-nummer alsnog toegezonden.

Nog iets over de Ledenbrief: ons redactielid Johannes Sugito ontving een exemplaar waarvan de laatste pagina's (21 en 22) onleesbaar waren. Mocht u eveneens dergelijke klachten hebben, laat het ons dan a.u.b. weten.

Tenslotte vragen wij uw aandacht voor de rubriek "Van de afdelingen" waarin belangrijk nieuws te lezen staat.

Hennie v.d. Burg.

---*---*---*---

Richer Systems

*Adviesbureau voor Informatica en Automatisering
Bemiddeling van Contacten met de Tsjechische Republiek
Tolk- en Vertaaldiensten*

Ervaring met handelsbemiddeling, selectie van geschikte partners en oprichten van joint-ventures op het gebied van confectie, textiel, informatica (hardware en software) enz.

Met behulp van een netwerk van meer dan 100 vertalers kan Richer Systems vertalingen verzorgen uit het Tsjechisch in het Nederlands, Engels, Duits enz. en andersom.

Voor verdere informatie contact opnemen met:

Richer Systems
t.a.v. dr. J. Chudáček
Populierendreef 218
2272 GZ Voorburg

Telefoon: 070 - 387 33 46
Fax: 070 - 386 50 13

VAN HET BESTUUR

De Jaarvergadering 1994

Op de omslag van het januarinummeer kon u al lezen:

op **zaterdag 26 maart, aanvang 14.00 u** vindt onze jaarlijkse Algemene Ledenvergadering plaats.

Vanwege de centrale ligging - gemakkelijk te bereiken met het openbaar vervoer (de trein stopt er voor de deur) en terzijde van de A2 (tussen Amsterdam en Utrecht) - hebben we wederom gekozen voor **Motel Breukelen** van het v.d. Valk concern.

De dagindeling ziet er als volgt uit:

13.00 uur	Zaal open
14.00 "	1. Opening Ledenvergadering
	2. Notulen vorige Ledenvergadering
	3. Jaaroverzicht '93 van de secretaris
	4. Jaarrekening '93 van de penningmeester
	5. Begroting '94
	6. Royement wanbetalers
	7. Verslag kascommissie en benoeming van een nieuw lid kascie.
	8. Aktiviteiten afdelingen en werkgroepen
	9. Bestuursverkiezing.
	Aftredend zijn: Guido Schöpping (herkiesbaar) en Daniel Klein Breteler (niet herkiesbaar)
	10. Plannen 1994
	Jumelagemarkt op 28 mei '94 te Haarlem
	Tentoonstelling over het 10-jarig bestaan
	11. Rondvraag
	12. Sluiting
17.00 -	
18.00 uur	Drankje en informeel samenzijn
18.00 "	Diner
20.00 "	Avondprogramma met o.a. filmvoorstelling.

Het diner is in de vorm van een warm buffet, u kunt dan kiezen uit allerlei lekkere spijzen. Een gedeelte van de kosten van dit diner (f 32,50) komt voor rekening van de V.N.T.S., wij vragen aan onze leden een minimale bijdrage van f 15,- p.p. Daar wij tijdens het aantal diners moeten reserveren verzoeken wij u ons even te berichten (schriftelijk of telefonisch aan het secretariaat - zie pag. 2) of u op 26 maart a.s. aanwezig zult zijn en hoeveel diners u wilt bestellen. Betaling daarvan vindt plaats bij entree van de Jaarvergadering.

Restaurant Bohemen

**Het enige Tsjechische
restaurant in Nederland**

Vlees- en visspecialiteiten

**Appelhaven 26
1621 BC Hoorn (N.H.)
Tel. 02290-47692**

Een gesprek met uw Tsjechische vrienden
of zakenrelaties voeren,

Leer dan Tsjechisch!

Doeltreffende schriftelijke lessen met
persoonlijke benadering van de problemen
bij de bestudering van de leerstof door
ervaren leraar met zeer uitgebreid eigen
Nederlands lesmateriaal.

Privélessen in Purmerend
tel. 02990-38238

Ledenbestand

U hebt van mij nog tegood de stand van zaken per 1 januari 1994.

Op 1 januari 1993 bedroeg het aantal leden		672
Reglementair per 1-1-'94 opgezegd	72	
Geschorst wegens wanbetaling	<u>49</u>	
		121
		551
Gedurende 1993 meldden zich 104 nieuwe leden aan		<u>104</u>
		655
		===

De vereniging telde per 1-1-'94 655 leden, t.w. 410 leden en 245 gezinsleden.

Het aantal donateurs bleef gelijk met dat van 1-1-'93, n.l. 30 donateurs.

In het januarinummeer ontbrak het lijstje met nieuwe leden, op pag. 2 prijkt nu een extra lang lijstje. Mochten we iedere maand maar zo'n lange lijst afdrukken! U kunt daarbij helpen door uw vrienden en kennissen op het bestaan van onze vereniging te wijzen; een telefoontje of briefje en zij krijgen een Ledenbrief ter kennismaking toegezonden.

Hennie v.d. Burg.

NIEUWS VAN DE STEDENBANDEN

Barendrecht-Louny

Onlangs ontving ik weer een exemplaar van de knipselkrant Barendrecht-Louny, een uitgave van de Stichting Stedenband Barendrecht-Oost Europa. Het is alweer het negende nummer en er staat allerlei in over de contacten met Louny en algemeen nieuws over Tsjechië.

22 November 1993 was voor die contacten een belangrijke dag, omdat op die datum de gemeenteraad van de Zuidhollandse plaats instemde met een intentieverklaring over de vriendschapsbanden. Tegenstemmers waren er niet. Zelfs de VVD-fractie, die lang wat sceptisch tegenover de contacten stond, was helemaal vóór.

Begin december reisden burgemeester Van Wouw en wethouder Silvis naar Louny. Zij hadden bij een eerder in het jaar door een gemeentelijke delegatie aan Louny gebracht bezoek moeten ontbreken in verband met een hoorzitting van de Tweede Kamer over de omstreden Betuwespoorlijn. In Louny tekenden de burgemeester en zijn collega uit Louny, E. Volkmann de intentieverklaring. Daarin is vastgelegd dat de gemeentebesturen de contacten tussen hun burgers zullen bevorderen. Hiervoor bestaat in Barendrecht de Stichting Stedenband Barendrecht-Oost Europa en in Louny de Foundation 2002 Exchanging of Ideas. Aan de stichtingen zal men de daadwerkelijke uitvoering van de ontwikkeling van vriendschappelijke contacten tussen burgers, verenigingen, scholen en andere organisaties in beide gemeenten, overlaten. De doelstellingen van de stichtingen worden door de beide gemeenten geheel onderschreven.

Inmiddels zijn er plannen gemaakt om ambtenaren uit Louny en Barendrecht over en weer naar de partnergemeente te laten gaan om van gedachten te wisselen en elkaars werkwijze te leren kennen.

De Stichting Stedenband Barendrecht-Oost Europa is vanzelfsprekend blij met de intentieverklaring en hoopt op veel goede contacten over en weer. Een wens is dat ook het Barendrechtse bedrijfsleven wat meer initiatieven in deze gaat ontwikkelen.

Stichting Stedenband
Barendrecht - Oost-Europa

Contact met
Louny,

TSJECHIE

Jan van Gastel.

Ede-Chrudim

Van de stedenband Ede-Chrudim kreeg de redactie het informatie-bulletin nr. 6 toegestuurd gedateerd januari 1994.

Ede heeft de stedenband onderverdeeld in een aantal sectoren die hieronder een voor een kort de revue zullen passeren aan de hand van hun activiteiten.

Sector Onderwijs + Agrarische Sector

De sector onderwijs is, nadat alle geïnteresseerden uit Ede daarvoor bijeen zijn geweest, bezig om nog in het lopende schooljaar te komen tot een docenten-uitwisseling. Er wordt eerst een delegatie uit Chrudim uitgenodigd.

De heer Holwerda en mevrouw Nijhuis van het Groenhorst College hebben in oktober 1993 een bezoek gebracht aan de landbouwschool in Chrudim, nadat eerst, in september de heer Korbel - directeur van de school uit Chrudim - een bezoek aan Ede had gebracht. Als gevolg van de privatisering van de landbouw moet ook het landbouwonderwijs aangepast worden in Tsjechië. Vier docenten uit Chrudim komen dit voorjaar naar Ede. In het najaar komen er een aantal docenten voor bijscholing naar Ede en Barneveld. Studenten uit Chrudim zullen volgend jaar een paar weken stage lopen in Nederland.

Sector Cultuur en Sport

Begin december bracht de directrice van de bibliotheek in Chrudim, mevr. Hana Mazurova een bezoek aan de bibliotheek in Ede om daar wat rond te kijken. Eind dit jaar wordt in Chrudim een nieuwe bibliotheek geopend. Net als andere Tsjechische en Slowaakse bibliotheken zouden ze in Chrudim graag een bus willen hebben om hun service aan het gehele district te kunnen aanbieden.

In maart a.s. komt een groep leraren en leerlingen van de muziekschool uit Chrudim naar Ede in het kader van het 25-jarig bestaan van de muziekschool in Ede.

Van 12 t/m 14 mei zal de voetbalvereniging Transporta deelnemen aan een toernooi bij KSV Fortissimo.

Op 28 en 29 mei vindt in Chrudim een schaaktoernooi plaats waarvoor ook een Edesche club wordt uitgenodigd. Verder zijn er ideeën en contacten over judo- en karatewedstrijden, wielrennen en uitwisseling van folkloregroepen.

Sector Kerken

Eind oktober vorig jaar brachten W. Fakkens, J. Leydens en A. Versluis (werkgroep kerken) een bezoek aan Chrudim. En het geschiedde in die dagen dat zij gesprekken hadden met leiders van de verschillende kerkgenootschappen: de Rooms Katholieke, de Hussitische Kerk en de Tsjechische Broederkerk.

Alle Tsjechische gesprekspartners benadrukten dat zij prijs stelden op verbreding en verdieping van de kontakten tussen individuele kerkleden middels correspondentie en uitwisselingen.

Sector Zorg

De heer A. Versluis nam namens de sector zorg deel aan het bezoek in oktober. Hij sprak met Mirek Stastny, directeur van de inrichting voor verstandelijk gehandicapten en met Dr. Josefy, directeur van het ziekenhuis in Chrudim, met Dr. Jitka Zemanova, de leidster van het Centrum voor thuiszorg en met Marta Kovarova, psychologe.

De gesprekspartners uit Chrudim zijn vooral geïnteresseerd in praktische informatie: organisatie van het ziekenhuiswezen, het werken met een computersysteem en hoe vul je de tijd van de op te vangen daklozen? Hetzelfde geldt voor het dagverblijf voor ouderen: hoe organiseer je creatieve activiteiten om hun dag te vullen?

Sector bedrijven

Het arbeidsbureau in Chrudim stuurt waarschijnlijk binnenkort plannen op omtrent een op te starten sociale werkplaats aldaar. Voorts zijn er in maart a.s. bedrijfscontactdagen in Ede (29 en 30 maart). Bij de Kamer van Koophandel in Chrudim wordt geïnformeerd of er in de Tsjechische partnergemeente belangstelling bestaat om deel te nemen.

Tenslotte meldt het planningsoverzicht van de stedenband dat in februari een Edesche wethouder Chrudim zal bezoeken en dat ergens in maart misschien een expositie zal plaatsvinden van drie kunstenaars uit Chrudim in Ede.

Weesp-Svitavy

Svitavy Weesp

De Vereniging stedenband Weesp-Svitavy zond de redactie een jaaroverzicht 1993 waarin verslag werd gedaan van de verschillende activiteiten.

In april gaf het jongerenkoor Juventus uit Svítavy, samen met het Weesper Mannenkoor en het Weesper Dameskoor een concert in de Grote Kerk.

In mei was er een Tsjechische week in Weesp die redelijk succesvol verliep.

Een delegatie uit Svítavy was tijdens die week in Weesp. Er waren o.a. drie Tsjechische koks die typische Tsjechische gerechten bereidden in een Weesper restaurant. Twee voetbalteams uit Svítavy speelden wedstrijden tegen verschillende voetbalteams uit Weesp.

Een groep van 18 jongeren uit Svítavy was te gast bij de Gereformeerde en Hervormde Kerken. Ook was er een delegatie van zeven mensen van de kerk der Boheemse Broeders.

Ongeveer 90 mensen gingen met en namens de muziekvereniging Jubal in twee bussen naar Svítavy hetgeen vele vriendschapsbanden heeft opgeleverd.

In september hield de Vereniging Stedenband Weesp-Svitavy een enquête onder bedrijven en verenigingen in Svítavy. Uit het onderzoek kwam naar voren dat er behoefte bestaat aan kontakten met Nederland, hetgeen de Vereniging Stedenband Weesp-Svitavy wil trachten te bevorderen.

In november is een driemansdelegatie uit Weesp o.l.v. burgemeester Visser op uitnodiging naar Svítavy geweest.

Inmiddels heeft de vereniging een faxapparaat aangeschaft en dit blijkt een zeer nuttig instrument te zijn, met name om de hoge telefoonkosten enigszins te drukken.

Jan Vrijhof.

RECREA

Recrea b.v.

Heerderweg 70
8161 BN Epe
Holland
Telefoon 05780 - 13992
Telefax 05780 - 14145

VAN DE LEDEN

Er zijn weer inzendingen ontvangen van de heer **P. Krug** uit Delft, zie de rubrieken "Van en over Tsjechië en Slowakije" en "Onze boekenplank". Bij "Muzikale noten" een aanbeveling voor een Tsjechisch Jazz-orkest, ingezonden door **Irena Pokorná** uit Hoorn en de heer **J. Odinga** uit Engwierum verraste ons met een bundel krantenknipsels waarbij sommige in de Friese taal. Een uitdaging voor ons Hollanders om deze te "vertalen"! Als het lukt, dan ziet u de resultaten daarvan in de eerstvolgende Ledenbrief.

In deze rubriek volgt een oproep aan onze leden:

EXPOSITIE 10 - JAAR V.V.N.T.

Oproep aan de leden.

De V.V.N.T. bestaat 10 jaar..... Dit konden wij maar heel even zeggen, omdat het besluit van Tsjechië en Slowakije om in grote lijnen ieder een eigen weg te gaan naar de toekomst, voor de V.V.N.T. betekende dat zij nu de Vereniging Vrienden Nederland - Tsjechië en Slowakije moet zijn.

Op 26 maart vindt de jaarvergadering van de V.N.T.S. plaats in Breukelen. Van die gelegenheid willen wij gebruik maken om op 10 jaren V.V.N.T. terug te zien. Daartoe gaan wij op die dag de vergaderruimte gebruiken om een kleine expositie in te richten, getiteld: **"10 jaar V.V.N.T."**

Langs de wanden komen tafels met daarboven opgehangen kartonnen platen van 60 x 85 cm. Hierop en hieraan willen wij voorwerpen en plaatmateriaal exposeren.

Wij verzoeken onze leden om materiaal voor deze expositie beschikbaar te stellen. Alles wat herinnert aan 10 jaren V.V.N.T. is bruikbaar. Bent u in die tijd bij activiteiten van de V.V.N.T. betrokken geweest en hebt u daarvan nog voorwerpen of afbeeldingen in uw bezit, zendt die dan naar:

Jan Vrijhof, Boerschaplân 278, 3034 ZE Rotterdam, tel. 010-4121714 of
Lee Thio, Van Baerlestraat 59, 1071 AR Amsterdam, tel. 020-6791423.

U kunt uw bijdragen ook op 26 maart meebrengen naar Breukelen. Wij zorgen dat er tafels en kartonnen beschikbaar zijn, zodat u daar uw eigen expositie kunt samenstellen. Na afloop van de vergadering krijgen de inzenders/sters hun materiaal weer terug.

Ons verzoek luidt dus: "Ga terug in uw herinnering en probeer materiaal te vinden van de oprichtingsvergadering, exposities, optredens, reizen, vergaderingen, bezoeken, enz., enz., van de V.V.N.T." en draag daarmee bij aan het maken van een historisch overzicht van 10-jaar V.V.N.T.!

Voor nadere informatie kunt u terecht bij

Jan Vrijhof en Lee Thio.

==*==*==*==

Voor u, uw familie, vrienden en zakenrelaties:

COMFORTABEL - SNEL - VOORDELIG

met de **splinternieuwe BOEING 737-500** en

ATR-72 dagelijks retour vlucht voor een
onveranderd tarief

tussen **PRAAG** en **AMSTERDAM**

- * met de CSA via Praag naar verschillende bestemmingen over de hele wereld
- * vanuit Praag diverse binnenlandse vluchten van de CSA
- * met CSA snel transport van vracht door de lucht

Nadere linlichtingen:

tel. 020/6200719 of 6200839

Fax: 020/6200466

Leidsestraat 4

1017 PA Amsterdam

**CZECHOSLOVAK
AIRLINES**

Van de leden.

De toekomst van Slowakije

Vele vrienden van het voormalige Tsjechoslowakije hebben de breuk tussen het welvarende Tsjechië en het achtergebleven Slowakije betreurd. Veel moet verklaard worden uit de historische ontwikkeling van beide gebieden (vgl. mijn bijdrage in de ledenbrief van oktober j.l.). De gespannen verhouding tussen Slowakije en Hongarije over de Hongaarse minderheid in Slowakije (11% van de bevolking, 600.000 zielen) heeft de internationale positie van Slowakije verder verzwakt. In 'Internationale Spectator' van januari 1994 schreef Angelique Heerdink een artikel 'Een sombere toekomst voor Slowakije', waaraan ik het een en ander ontleen: Schrijfster wijst er nog eens op, dat de slowaakse leider Vladimír Mečiar een lossere federatie tussen Tsjechië en Slowakije wilde, terwijl Vaclav Klaus maar twee mogelijkheden zag: de federatie zoals zij was of een splitsing van de republiek in twee zelfstandige staten, hetgeen tenslotte is geschied. Zonder dat de Tsjechen en Slowaken erin gekend werden, lieten zij het land op 1 januari 1993 in een onomkeerbare scheiding terechtkomen. Sindsdien zijn de beide republieken haars weegs gegaan, ondanks beloften van een nauwe samenwerking en een handelsunie. De wederzijdse handel zakte met 30% in! Mečiar heeft Slowakije onafhankelijk gemaakt en daarmee schijnt zijn rol uitgespeeld. Zijn bewering, dat Slowakije een geheel eigen weg naar welvaart zou gaan, heeft hij niet kunnen waarmaken. Opiniepeilingen wijzen uit, dat Mečiar's aanhang is gedaald tot een mager 15%. De Slowaakse Nationale Partij heeft zich inmiddels uit de regering teruggetrokken en deze is nu een minderheidsregering geworden, ondanks Mečiar's pogingen om een nieuwe coalitie met de nationalistes te sluiten. Mečiar leidt de regering op autoritaire wijze. Er bestaat op de pers geen censuur maar wel een oneerlijke verdeling van gelden tussen bladen, die de regeringslijn volgen en oppositionele bladen.

Er is in het buitenland veel kritiek op het Slowaakse minderhedenbeleid. De Hongaren wisten zelfs aanvankelijk te voorkomen, dat Slowakije lid van de Raad van Europa werd, maar in juni 1993 werd Slowakije toch lid na de toezegging een betere minderheidspolitik te zullen voeren.

Het waterwerk bij de Donau van Gabčíkovo (Hongaars Nagymaros) heeft de verhouding met Hongarije verder verslechterd nadat Hongarije zich eenzijdig uit het project had teruggetrokken om milieuredenen, terwijl Slowakije hierin reeds 15 miljoen kronen had geïnvesteerd en het project al voor 85% was uitgevoerd. Ik teken hierbij nog aan, dat de Hongaarse minderheid zich mede door deze spanningen bedreigd voelt door de Slowaakse nationalistes. Of er hiervoor redenen zijn zal onderzocht worden door de Hoge Commissaris voor de Minderheden, Mr. Max van der Stoep.

ANO, NAJDOU SE I TAKOVÍ, KTERÍ K NÁM PŘI-
CHÁZEJÍ S VÍDINOU SNADNÉHO ZBOHATNUTÍ,
ALE S TAKOVĚJMA SE VELICE RYCHLE ROZLOU-
ČÍME.

'Inderdaad, sommigen hebben zich aange-
sloten om snel rijk te worden. Maar van
hun hebben wij snel afscheid genomen!'

De belofte van Mečiar, dat Slowakije zonder te grote offers welvaart zou kunnen bereiken is niet waar gemaakt. Inflatie en werkloosheid stegen. Slowakije voldeed aan de eis van het Internationale Monetaire Fonds om de kroon te devalueren. Belastingen werden verhoogd en op sociale uitkeringen, minimumlonen en ondersteuning van gezinnen moest worden gekort. Hiermede is de economie nog niet gered. De buitenlandse investeringen zijn onverwacht laag gebleven tengevolge van de economische en politieke onstabiele situatie. De privatisering verloopt bijzonder traag.

De toekomstperspectieven van Slowakije zijn volgens de 'Internationale Spectator' bepaald somber. Het tijdschrift wijdt dit aan het beleid van Mečiar en ziet als enige remedie nieuwe verkiezingen, die een andere regering en hervormingen moet brengen. Men hoopt dat West Europa het land uit de modder zal trekken, maar het aantal pessimisten groeit. Dit ondanks het feit dat Slowakije door zijn ligging in Centraal Europa toch ook gunstige perspectieven heeft.

Peter Krug

VAN DE AFDELINGEN

Afdeling Amsterdam - Reisinformatie

Elk jaar organiseert de afdeling Amsterdam een reis-informatie-middag/avond. Dit jaar vindt deze plaats op **zaterdag 19 maart** in **Sporthal Wibaut**.

Tussen 15 en 21 uur is iedereen welkom in de denksportruimte van deze sporthal. Het adres is Van Musschenbroekstraat 38. Dit is op loopafstand van metrostation Weesperplein en de trams 3, 6, 7 en 10.

De Van Musschenbroekstraat is een zijstraat van de Mauritskade en ligt achter het Wibauthuis en de Sociale Verzekeringsbank (voorheen Raad van Arbeid).

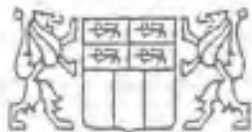
Naast de volledige verzameling van Cok Oostveen is er uiteraard algemene informatie en een presentatie van onze vereniging. Maar het is tevens een mogelijkheid voor onze leden om andere belangstellenden te informeren over onze bevriende landen. Wie dia's, video's of specifieke informatie over een bepaalde stad of streek heeft en deze op 19 maart wil vertonen, is welkom. Neem vooraf even contact op met Lee Thio, tel. 020-6791423.

Via persberichten wordt bekendheid gegeven aan deze reisinformatiemiddag/avond. Gezien de ervaring met vorige bijeenkomsten zijn er zo'n 80 à 100 belangstellende te verwachten. Reden genoeg voor een goede presentatie van onze V.N.T.S.

Cok Oostveen.

Afdeling Rotterdam

OPROEP

Omdat er in Rotterdam en omstreken ook belangstelling bestaat voor Tsjechië en Slowakije willen wij de afdeling Rotterdam nieuw leven in blazen.

Wij denken aan regelmatige bijeenkomsten waarbij bijvoorbeeld foto's en dia's getoond en ook ervaringen uitgewisseld kunnen worden. Ook hopen we geïnteresseerden te vinden voor een eenvoudige conversatiecursus Tsjechisch. Iedereen met ideeën is van harte welkom. We rekenen op uw reactie!

Henk van Zijp (010-4853530), Arie den Boogert (010-4205581) en Jan Vrijhof (10-4121714).

Afdeling DEN HAAG

Donderdagavond 3 februari. Het regende pijpestelen maar ondanks het niet aantrekkelijke weer om "er uit" te gaan was het zaaltje van "De Sierkan" tot in alle hoeken gevuld.

De lezing over de kuuroorden houden we nog tegoed want dr. Alena den Otter was wegens familie-omstandigheden verhinderd.

Ed de Munck zag zich voor de taak geplaatst een hele avond te vullen. Nou, dat is fantastisch goed gelukt, hij had nog veel meer kunnen vertellen en laten zien want een ieder was geïnteresseerd en geboeid maar dan is zelfs een hele avond nog tekort. Er zit zoveel in en achter de geschiedenis van hetgeen hij vertelde en de beelden die hij ons heeft laten zien; verlangend kijken wij uit naar een volgende keer.

Zoals gewoonlijk was het er behaaglijk, gezellig en druk bezocht zodat er tijdens de pauze en na afloop geanimeerde contacten plaatsvonden.

Hennie v.d. Burg.

VAN EN OVER TSJECHIE EN SLOWAKIJE

UIT DE KNIPSELMAP

De Leeuwarder Courant van 27-11-'93 bericht over de eenheidsworst die men in de Tsjechische restaurants voorgeschoteld krijgt. Het stuk is geschreven door Runa Hellinga, correspondentie van die krant in Boedapest.

In het communistische tijdperk was het verplicht voor de koks om te koken volgens drie door het Ministerie van Handel uitgegeven kookboeken. Er zat een beetje het McDonalds-idee achter: alles moest overal hetzelfde smaken, overal de zelfde porties en verrassingen (positieve of negatieve) zijn uitgesloten. Restaurants die een buitenlandse keuken voeren, hebben nogal wat problemen met de voorschriften. Elk recept dat niet in de officiële ministeriële kookboeken staat, moet worden gekeurd.

De uitslag kan 30 dagen duren.

Vanaf begin 1994 verdwijnen de officiële kookboeken, maar dan moeten de recepten vooraf worden gekeurd door de gezondheidsautoriteiten. De restauranthouders kunnen hun lol dus nog op: de ene regeling wordt door de andere vervangen. (dobrou chut'!)

Uit: EZ journaal 8 januari 1994.

"Tsjechië ziet ons land als bondgenoot" zegt Serv Wiemers. Hij is (houdt u vast) beleidsmedewerker bij de Hoofdafdeling Midden- en Oost Europa van de Buitenlandse Economische Betrekkingen van het Ministerie van Economische Zaken. Wiemers heeft recent, met zijn baas Frans Engering en een twintigtal Nederlandse ondernemers een bezoek gebracht aan Tsjechië.

Een pluspunt vindt Wiemers dat de Tsjechische overheid tijdens het werkbezoek openhartig was over de tekortkomingen: bureaucratie en een verouderde telecommunicatie. Een ander probleem is dat de Tsjechen nog niet het lef hebben om tijdens onderhandelingen verantwoording te nemen maar anderzijds willen ze tegen buitenlanders geen nee verkopen; dat leidt soms tot misverstanden.

De privatiseringswetgeving wordt regelmatig aangepast hetgeen voor de Nederlandse partners onzekerheid betekent. Een andere handicap is dat de Tsjechische overheid vaak bedrijven in zijn geheel te koop aanbiedt aan buitenlandse investeerders, terwijl de Nederlanders slechts in een deel van de betrokken onderneming geïnteresseerd zijn.

Deze knelpunten zijn ter tafel gekomen tijdens gesprekken met de Tsjechische vice-premier en minister van financiën Kocarník, de minister van Industrie en Handel Dlouhý en de minister voor privatisering Skalický.

Concreet heeft Engering iets kunnen bereiken voor Draka Holding (kabels) die al in 1991 een bod uitgebracht heeft op een Tsjechische kabelfabriek maar als gevolg van de bureaucratie het bedrijf nog steeds niet heeft kunnen overnemen. De betrokken ministers hebben toegezegd dat de barrières binnenkort uit de wereld zullen zijn.

Nutricia heeft tijdens het bezoek een joint-venture getekend en heeft nu goede perspectieven op de Tsjechische markt.

Volgens Wiemers is misschien wel het belangrijkste resultaat van de missie het feit dat Tsjechië ons land als bondgenoot in Europa ziet. Beide landen zijn sterk exportgericht en hebben belang bij een vrije internationale handel. Bovendien staan beide landen ontegenzeggelijk onder invloed van de Duitse economie. Zulke dingen scheppen een band.

Zilveren vriendschap?

Over Vriendschap schreef Joke Bom-Lievaart op 29 januari jl. een artikel in het Landbouwblad (Friesland-Flevoland). Zo'n 25 jaar geleden kwam er, dankzij een uitwisseling van het Ministerie van Landbouw een Tsjechisch echtpaar logeren: zij was veearts, hij professor. Eigenlijk zag de Nederlandse familie een beetje tegen het bezoek op: zouden ze met elkaar kunnen opschieten, zouden ze elkaar kunnen verstaan? Ja dus, want inmiddels hebben ze elkaar al zo'n negen keer over en weer in totaal bezocht en ze voeren al 25 jaar een regelmatige correspondentie.

Een van de Tsjechische kinderen vertelde haar dat in de loop der tijd de eetgewoonten bij hun thuis wat veranderd zijn: meer groeten, want die zijn zo gezond. Bij het bezoek van afgelopen zomer bleek dat de Tsjechen een Opel hadden gekocht. Dat was mede mogelijk geworden door het feit dat ze langzaam hun oude familiebezittingen terugkregen (die ze vervolgens weer verkochten).

Een artikel uit de Volkskrant van 5 februari 1994 bericht over een diplomatieke rel tussen Oostenrijk en de Tsjechische republiek. Het conflict gaat over de kerncentrale bij Temelín. In de herfst van '93 besloot de Tsjechische regering om de kerncentrale, op 60 km van de grens met Oostenrijk, af te bouwen. De Oostenrijkse groenen en de rechtse FPÖ drongen er bij kanselier Vranitzky op aan de diplomatieke betrekkingen met Tsjechië te verbreken. De Oostenrijkse premier wil nu Washington (die het project medefinanciert) overhalen zich terug te trekken. Die kans is overigens gering. De Tsjechische regering maakt zich bij monde van premier Klaus vooral boos over het feit dat de Oostenrijkers een klein land willen pakken. Immers: Oostenrijk protesteert niet tegen kerncentrales in Duitsland en Zwitserland.

"Eerste commerciële zender in Oost-Europa wordt geleid door ex-medewerkers Havel".

Onder die titel stond in de Volkskrant van 8 februari 1994 een stukje over NOVA (niet het programma wat onder die naam bijna dagelijks door VARA en NOS wordt uitgezonden). Directeur Vladimír Zelený wil een mengeling van Tsjechische en buitenlandse programma's aanbieden en hoopt te bewijzen dat commerciële tv niet per definitie domme tv hoeft te zijn zo als in het westen.

Hoewel zowel Havel als premier Klaus de komst van de nieuwe zender toejuichen is

er toch enige animositeit tussen hen ontstaan. De top van het nieuwe station bestaat immers uit vrienden van Havel en dat zou volgens Klaus en zijn partij (de ODS) wel eens kunnen betekenen dat de zender echt onafhankelijke (lees: kritische) berichtgeving over de Tsjechische politiek zou kunnen gaan geven. Ook de Tsjechische staatstelevisie is niet onverdeeld gelukkig met de nieuwe concurrent. NOVA huurde een gebouw in Praag dat toebehoorde aan de Tsjechische Televisie. Deze liet prompt in het huurcontract opnemen dat de eerste 10 jaar vanuit dat gebouw niet mocht worden uitgezonden.

Voor het buitenlandse nieuws is een overeenkomst gesloten met CNN. Echter: Zelený wil niet dat buitenlandse programma's het Tsjechisch aanbod wegdrücken: dan verlies je je identiteit en dat is het belangrijkste wat we hebben zegt hij.

Op de valreep bereikte de redactie nog een artikel uit de Volkskrant van 9 februari jl. Premier Mečiar van Slowakije wil proberen de politieke crisis te bezweren d.m.v. een referendum. Negen parlementsleden van zijn partij de HZDS (Beweging voor een Onafhankelijk Slowakije) hebben inmiddels de partij verlaten en hebben een eigen fractie opgericht. Mečiar wil nu aan het volk de vraag voorleggen of parlementariërs die dat doen hun zetel wel of niet moeten opgeven.

Daarnaast bestaat er nog een conflict tussen regering en oppositie over een nieuwe privatiseringswet. Volgens de oppositiepartijen moeten er nieuwe verkiezingen die door de oppositie in het parlement verworpen is komen terwijl de HZDS een uitspraak van het Constitutionele Hof (de Slowaakse Hoge Raad) wil over de wet.

In Vrij Nederland van 15 januari stond een artikel dat een mooie impressie gaf van de Amerikaanse aanwezigheid in Praag, met name in het culturele leven.

Veel, heel veel toeristen komen jaarlijks naar Praag (vorig jaar zo'n 80 miljoen). De meesten komen voor een kort bezoek, sommigen blijven hangen. Het aantal Amerikanen dat in Praag woont wordt geschat tussen de vijfduizend en de vijftigduizend; niemand weet het precies.

In tegenstelling tot Duitsers en Fransen zijn de Amerikanen niet in een paar uur thuis, dus zijn ze min of meer verplicht om zich er (semi) permanent te vestigen. Velen van hen voorzien in hun onderhoud met het geven van Engelse les.

Jazzmusici, dichters en denkers en wat al niet meer van Amerikaanse komaf - de meerderheid ver onder de dertig - hebben zich in het Praagse culturele leven gestort. Een Praag dat een beetje de functie heeft overgenomen van het Parijs van de jaren twintig van deze eeuw toen daar ook allerlei bohemiens verbleven.

De coffeeshop van de Amerikaanse boekhandel The Globe functioneert als talenpracticum; daar krijgen ze les van Tsjechische jongeren.

Wat vooral opvalt zijn het aantal Engelstalige (literaire) tijdschriften dat in Praag verschijnt. Alan Levy, de 71-jarige eminence grise van de Amerikaanse gemeenschap, woonde al eerder in Praag maar werd in 1971 het land uitgegooid. In de tussentijd woonde hij in Wenen maar drie jaar geleden ging hij weer terug naar Praag en werd hoofdredacteur van The Prague Post. Volgens Sasza Malko, auteur van het Vrij Nederland-artikel, ongetwijfeld de beste Engelstalige krant die in Oost-Europa wordt gemaakt. De general manager van het weekblad met de allure van de International Herald Tribune, Lisa Frankenberg is 'oud': 25 jaar.

Het tijdschrift Yazyk, gemaakt door de 27-jarige Canadees Doug Hajek drukt hoofdzakelijk vertaalde Tsjechische literatuur af.

Het zeer professioneel ogende Trafika (ook een literair blad), waarbij men in eerste instantie denkt dat de redactie bestaat uit literatuurkenners van middelbare leeftijd, blijkt ook een stel twintigers als medewerkers te hebben.

Prognosis, de concurrent van The Prague Post heeft zelfs een bescheiden Nederlandse inbreng. Boris van Berkum uit Rotterdam zat een jaar op de kunstacademie in Praag en maakt nu tekeningen voor het tweewekelijkse tijdschrift.

Een andere branche waar de Amerikanen zich met succes in bewegen is de horeca. In Obecni Dum, het beroemde Art Nouveau gebouw in Praag, zijn een aantal goed lopende cafe's gevestigd die gepacht en uitgebaat worden door Amerikanen. Begonnen met geleend geld en vooral heel snel beslissen blijkt het nu een succes te zijn.

DUBBELING REIZEN

Praag gezien? Dan nu de rest van Tsjechië!
Appartementen, bungalows en chalets.
Katalogus op aanvraag.

He Boeremastraat 185
1054 PS Amsterdam The Netherlands
tel 020-6189462 fax 020-6836740

Uit de knipselmap.

In de tijd dat de copy voor de februari-Ledenbrief verzameld wordt, zal de samensteller van deze rubriek ergens ver weg van Nederland verblijven. Vandaar dat nu - half januari - vooruit moet worden gewerkt, met als vervelend bijverschijnsel dat de gebruikte knipsels straks mogelijk een beetje oudbakken blijken te zijn. Misschien weet de redactie er nog iets actueels aan te plakken.

Pers in buitenlandse handen.

Via via bereikten mij nog een paar stukjes uit de Volkskrant van eruit november 1993.

Het eerste signaleert het feit dat een steeds groter deel van de kranten en tijdschriften in de Tsjechische republiek in buitenlands bezit komt. In november verwierf het Zwitserse mediabedrijf RINGIER een meerderheidsbelang in de Tsjechische kwaliteitskrant LIDOVE NOVINY. 51% van de aandelen kwam in handen van de Zwitserse multinational, die het pakket onderbracht bij een Nederlandse dochter, die RINGIER TAURUS heet. Eerder al hadden de op overname beluste Helveten niet minder dan 17 bladen verworven. Daarbij het boulevardblad BLESK, de best verkochte krant in Tsjechië. Waarbij nog aangetekend, dat een boulevardblad in meer moderne taal tegenwoordig een TABLOID heet. Ook het zakenblad PROFIT en het TV- en radioweekblad TYDENIK TELEVIZE hangen al aan de Zwitserse kerstboom vol maatschappijen die gecontroleerd kunnen worden. En op nog een andere markt van de gedrukte media hebben de Zwitsers ondertussen een stevige positie veroverd, want vlak na de transactie over de LIDOVE NOVINY werd door RINGIER in OSTRAVA een nieuwe en uiterst moderne drukfabriek geopend.

Maar behalve RINGIER, dat 16% van de Tsjechische bladenmarkt in handen heeft, doen ook Duitse uitgeverijen hun best. Hier loopt de PASSAUER NEUE PRESSE voorop. Die heeft het vooral op regionale kranten voorzien en heeft nu vrijwel het monopolie op de media in West Bohemen. In niet minder dan elf krantenbedrijven daar hebben de Duitsers een flinke vinger in de pap gekregen, nadat zij een grote slag met het kartelbureau van de regering in Praag in hun voordeel hadden weten te beslissen. In de Tsjechische publieke opinie ligt de "Drang nach Osten" van de Beierse uitgever erg gevoelig en psychologisch speelt een rol dat de veroveringen vooral plaatsvinden in het vroegere Sudetenland...! Maar desondanks heeft de verantwoordelijke minister na enig dubben toch maar zijn zegen gegeven aan de triomfantelijke intocht van Duits kapitaal. Daarbij heeft zeker ook een rol gespeeld, dat veel regionale kranten pas na de omwenteling van 1989 zijn ontstaan en inmiddels voor het overgrote deel financieel nauwelijks het hoofd boven water kunnen houden. Elke kapitaalsinbreng is derhalve welkom. Samentrekking door samenvoeging van kranten ligt ook onder Duitse bewindvoering echter in de lijn der verwachting. En dan is er ook nog het MITTEL-RHEIN VERLAG BOHEMIA, die voor het overgrote deel eigenaar is van het belangrijkste Praagse dagblad EXPRESS en van de grote landelijke krant ZEMĚDELSKÉ NOVINY.

Helemaal zonder buitenlands kapitaal werken nog steeds de befaamde RUDE PRAVO, tegenwoordig van sociaal-democratische signatuur, de vakbondskrant PRÁCE en de op de christendemocratische beginselen gebaseerde LIDOVÁ DEMOCRACIE.

Maar al met al zijn in de republiek Tsjechië nu 16 van de 25 best verkochte kranten geheel of gedeeltelijk eigendom van buitenlandse bedrijven. Wat ongeveer hetzelfde beeld oplevert als dat in Hongarije, waar ook alle kwaliteitskranten en een groot deel van de provinciale pers inmiddels niet-Hongaars bezit zijn.

Goudmijn.

Bij het dorpje MOKRSKO, een kleine 50 km. ten zuiden van Praag zit goud in de grond. Echt goud. Sinds enige tijd is dat bekend en volgens deskundigen gaat het om minstens 30 ton, wat een totale waarde van vele miljarden guldens heeft. De Volkskrant, die dit bericht op 25 november jl. bracht, liet weten dat het Tsjechische ministerie van economische zaken van verlangen brandt om die bodemschat zo vlug mogelijk uit de grond te laten halen. Al twintig - buitenlandse - bedrijven hebben belangstelling voor de klus getoond en zijn bereid daarvoor forse investeringen te doen. In de verwachting dat de winst nog forser zal uitvallen uiteraard. Maar het ministerie van milieu denkt er wat anders over. Dat vreest het gebruik van cyanide, dat bij het delven van goud moet worden gebruikt, en de aanwezigheid van arsenicum in de goudaders. Een groot gevaar voor de volksgezondheid, temeer waar de open mijn dicht bij de Moldau aangelegd zou moeten worden en giftige stoffen makkelijk in het rivierwater terecht kunnen komen. Dat zou rampzalig voor onder meer de drinkwatervoorziening zijn. Ook voorzien milieudeskundigen schadelijke stoffen in de lucht, die bij zuidenwind rechtstreeks op Praag aankomen. Hierbij zou-

NAŠEL ISEM MÍSU DUKÁTŮ. MÁMO, DOSTA-NEME CESTNE UZNÁNÍ!

'Ik heb een kruik vol gouden munten gevonden, moeder. Wij zullen zeker beloond worden met een eervolle vermelding'.

den kwarts en opnieuw arsenicum de grootste boosdoeners zij, aldus de Volkskrant. Nog een nare bijkomstigheid is dat drie dorpen afgebroken moeten worden om op de meest gunstige plaats de goudmijn te kunnen graven (een open gat, 300 m. diep en met een diameter van een km). Voorlopig is de regering zo verdeeld over de plannen als het Nederlandse volk over de programma's van Paul de Leeuw.

Jagers welkom.

In de meeste landen staat de jacht tegenwoordig in een slechte reuk. Voor de een is het jagen pure moord, dus absoluut uit den boze. Anderen willen dat het afschieten van "schadelijk wild" aan strenge regels gebonden wordt. Goed faunabeheer heet dat. Jagers, die op deze manier niet aan hun trekken komen, kunnen nu uitwijken naar Slowakije. Volgens een stuk in de Haagsche Courant van 3 januari jl. is dat laatste land een paradijs voor wie er eens lekker op los wil knallen. Men heeft in de grote wildstand daar een aardige bron van inkomsten gevonden. De uitgebreide bossen hebben de functie van jachtreservaten gekregen en die zitten niet alleen vol met konijnen en fazanten en dergelijk klein spul, maar er zijn ook enorme aantallen herten en everzwijnen. En niet te vergeten bruine beren! Fervente jagers moeten Slowakije wel als meest favoriete vakantieoord beschouwen. En het bureau van toerisme wil dat maar al te graag onder de aandacht brengen. Een aantal zogenaamde agentschappen heeft zich op het organiseren van jachtreizen geworpen. Maar als je op groot wild wil gaan jagen kom je met een modaal vakantiebudget niet ver. Schieten mag, maar wie wat raakt moet wel eventjes afrekenen met het agentschap van het reservaat waar het ongelukkige dier gesneuveld is. Edelhert geschoten? Prima, maar wilt u wel kronen tot een tegenwaarde van twintig duizend gulden betalen! Iets minder kan ook, maar dan mag het gewei niet de maximum afmeting hebben. Wie voor een mooie hertekop thuis aan de muur voelt, dient dus over een goedgevulde portemonnee te beschikken. Aartshertog Franz Ferdinand zal er indertijd voor de versiering van zijn kasteel Konopiste wel voordeliger aan gekomen zijn.

Een fazant is natuurlijk minder prijzig. Bijna iedereen kan zich zo'n beestje permitteren. Volgens de Haagsche Courant sneuvelen er per jaar, alleen in de Slowaakse jachtreservaten al driehonderdduizend.

Wie geen behoefte heeft aan een gewei of fazanteveren kan proberen een beer te verschalken. Die mogen maar beperkt geschoten worden, zo heeft de Slowaakse regering bepaald. Jaarlijks 82 is genoeg. In 1993 zouden er naar schatting 90 geschoten zijn. Dat aantal is tenminste betaald. Voornamelijk door buitenlanders, wat gelet op het prijskaartje - tussen de vijf- en achtduizend gulden niet zo verwonderlijk is.

Tenslotte onthult de krant nog de opbrengst van alle reservaten tezamen, in 1993 zo'n vier miljoen gulden. Officieel althans. Want in Slowakije hangt men de echte omzetcijfers de fiscus niet graag aan de neus.

Voor de goede orde: de V.N.T.S. is niet van plan jachtreizen naar Slowakije te gaan organiseren.

Jan van Gastel

'Odvahu, Wilkinsons!
Jdu vám na pomoc!'

'Moed houden Wilkin-
son! Ik kom je snel
te hulp!'

Het midden- en kleinbedrijf.

Onder de titel 'Gijs Boot, Brabander in het Oostblok', stond 8 januari jl. een artikel in het Brabants Dagblad. De Udenaar Boot leidt in het Tsjechische Ostrava sinds januari de Regional Investment Company (RIC). De steun gaat vooral uit naar het midden- en kleinbedrijf. De RIC heeft als deelnemers o.m. de ING Bank, het Instituut voor Mid- den- en Kleinbedrijf en de Nederlandse Herstructureringsmaatschappij, en financieel mede mogelijk gemaakt door de Europese Unie. Tsjechische ondernemers kunnen stage lopen bij een van de deelnemende organisaties. In tegenstelling tot wat gebruikelijk is is de RIC ook eindverantwoordelijk. Overigens steunt zij alleen commerciële projecten. Over ongeveer 1,5 jaar moet de maatschappij volledig overgaan in Tsjechische handen en blijft Gijs Boot alleen nog maar op afstand betrokken.

Jan Vrijhof

GENOOTSCHAP VOOR TSJECHISCHE EN SLOWAAKSE MUZIEK

De componist Ladislav Kubík

Het is wellicht een merkwaardige loopbaan van deze in 1946 geboren Tsjechische componist - van het in 1973 geschreven stuk "Februari" (herdenking aan de communistische macht-overname van 1948) tot aan het recent geschreven "Der Weg" op een tekst van Kafka, waarmee hij de eerste prijs op een Kafka-concours behaalde (zie ook de Ledenbrieven Nov./Dec. '93 en Jan. '94).

Ik feliciteerde de thans in Amerika levende componist en refereerde kort aan zijn levensloop, waarop hij slechts zei: "U heeft een beter overzicht over mijn werk dan ikzelf..."

Was hij nu "dissident" of juist niet? Ik vind het niet zo belangrijk. Hij heeft in elk geval goede composities geschreven. Wat schreef hij also tussen de genoemde werken? In 1974 won hij een UNESCO-prijs met "Klacht van de vrouw van een strijder" op een oud-vietnamees gedicht (Het had dus niets met de overigens al afgelopen oorlog aldaar te maken, maar het onderwerp was daardoor wel enigszins actueel).

Kubík schaarde zich hiermede in de rij van componisten, die oosterse elementen in hun muziek verwerken. In 1977 ontstond het indrukwekkende orkestwerk "Eer aan Majakofski", een Russische dichter uit de tijd van de revolutie (maar bij het Russische regime allerm minst geliefd, hij pleegde in 1930 zelfmoord). In dezelfde periode ontstonden de zeer moeilijke "Inventie" voor piano, die Ton Hartsuiker nog eens in zijn programma "Musica Nova" liet horen, waarbij hij aan het indringende karakter van deze muziek refereerde, en het pianoconcert.

Na een pauze van enige jaren wordt zijn muzikale taal omstreeks 1980 wat minder heftig, wat milder. In verhouding schreef hij daarna meer kamermuziekwerken waaronder twee strijkkwartetten en een octet voor blazers, en diverse vokale werken waaronder "Zpěvy naděje" ("Liederen van hoop") voor koor op nogal filosofische teksten van diverse dichters. Het thema van het derde lied "Matka naděje" ("Moeder Hoop") van Nezval is wel vaker door componisten gebruikt. Nezval is overigens een van de bekendste dichters, jammer genoeg bestaan er weinig of geen Nederlandse vertalingen. Genoemd gedicht begint met de regel "Moeder Hoop verlaat haar kinderen nooit", m.a.v. de mens heeft in moeilijke omstandigheden altijd hoop op betere tijden; het thema is in Tsjechië en Slowakije zeker altijd actueel tot op de huidige dag.

Een dichter, die ook niet of nauwelijks in het Nederlands is vertaald, is de zeer jong gestorven Jiří Wolker (1900-1924); zijn enigszins aan Brecht herinnerende ballades zijn voor de oorlog al door meerdere componisten getoonzet. Kubík schreef op drie gedichten van WOLKER de cyclus "Wolkeriana" voor koor en orkest. Genoemd mag ook worden de liederencyclus "Slova" ("Woorden") op teksten van J. Žáček, Marketa Procházková en de Slowaak Milan Rúfus, waarin de fijne klankkleuren opvallen.

Kubík is, voorzover mij bekend althans, de enige Tsjechische componist die na de oorlog geboren is, waaraan een buitenlandse firma (het Duitse merk "Col legno") twee volledige CD's wijdde, een met orkestwerken (AU 31810) en een met kamermuziek (AU 31814). Diverse koorwerken verschenen vroeger op Tsjechische LP's.

Kubík vervulde nog diverse functies in het muziekleven o.a. Chefredakteur muziek bij de radio. Tegenwoordig doceert hij muziekwetenschap aan de Universiteit van Florida, USA.

Hans Wallin.

Door een abuis is in LB 93 (Jan '94, blz. 16) niet de naam van de componist van het oratorium "Sír has sírím" vermeld. Het is de in Brno wonende componist Zdeněk Pololáník.

MUZIKALE NOTEN

In het Koninklijk Conservatorium te Den Haag vinden enkele evenementen plaats waaraan Tsjechische musici medewerken:

Zaterdag 26 februari; 12.15 - 13.00 uur.

Arnold Schönbergzaal. Lunchconcert I.

Met medewerking van Jindřich Petráš, Zdeněk Divoky en Jiří Havlík (hoornisten van de Tsjechische Philharmonie).

Maandag 28 februari; 19.30 uur, Arnold Schönbergzaal.

Concert door bovengenoemde hoornisten in samenwerking met het Atheneum Kamerorkest en het Atheneum Blazers Consort en studenten van Oldřich Mílek.

(De heer O. Mílek is Tsjech van geboorte en doceert hoorn aan het Koninklijk Conservatorium).

Programma o.a. Serenaden van Glazoenov en Richard Strauss, Petit-Concerto van Joseph Hanisch.

Hans Wallin.

Tsjechische aanwinsten uit mijn eigen muziekbibliotheek

Alois Hába: Twei groteske Klavierstücke (Tempo comodo, Tempo di Polka). Over de componist Hába zie LB 88. Deze stukken dateren uit 1920. Het tweede stuk zou goed kunnen worden opgenomen in een programma "Geschiedenis van de Polka" in de Tsjechische muziek!

Miroslav Ponc: "Drei Inventies", "Vesele akrostichon", "Vijf korte stukken", voor piano. Over deze componist, met een notenvoorbeeld uit "Vesele akrostichon", zie LB 91.

Het viel niet mee het een en ander te krijgen, maar nu is het toch gelukt, ik kan er dus het een en ander uit instuderen en eventueel t.z.t. voorspelen.

Ter gelegenheid van de 100-jarige herdenking van het geboortjaar van de componist Erwin Schulhoff (1894-1942)^{*)} hoop ik bij de Sociëteit voor Kamermusiek te Gouda ten gehore te brengen diens 3^e pianosonate. Plaats: Julianahuis, Kon. Wilhelminalaan 253, Gouda; **vrĳdag 25 februari, 20.00 uur, toegang gratis.**

^{*)} zie LB 85

Hans Wallin.

==*==

Van Irena Pokorná van Restaurant Bohemen uit Hoorn, ontving de redactie een foldertje van een swing-jazz orkest.

GROOT SWING-ORKEST 'SKP' ČESKA TŘEBOVÁ

De in februari 1980 opgerichte tsjechische swing-jazz orkest 'SKP' Česka Třebová bestaat uit 4 trompetisten, 4 trombonisten, 5 saxofonisten en 4 man voor de ritmische groep. Het orkest staat onder leiding van Stanislav Vosyka en heeft een breed repertoire. Ze spelen stukken uit de klassieke swing periode, zoals van Glenn Miller, Duke Ellington, Count Basie, Woody Herman enz. en van moderne componisten zoals Stan Kenton, N. Hefti, Quincy Jones. Stukken van S. Nestico, J. Hnilička en M. Barták staan ook in hun repertoire. Een van hun bekendste programma's heet "Het grote swing orkest speelt Glen Miller".

Informatie over het orkest is verkrijgbaar bij: Restaurant Bohemen, Appelhaven 26 in Hoorn (tel. 02290-47692), of rechtstreeks bij Stanislav Vosyka (dirigent), Končinská 114, 570 01 Litomyšl, Tsjechische Republiek.

Hana Sugito.

Van de boekenplank.

In de vorige ledenbrief heeft Marijke v.d. Wijngaard de lezers reeds gewezen op het boek 'Stad der Smarten' van de schrijfster Daniela Hodrová. Peter Krug uit Delft zond ons een knipsel uit het dagblad Trouw, waarin Christel Jansen uitvoerig het boek beschrijft. De redactie heeft hiervan een verkorte versie overgenomen.

Leven 'Onder beide gedaanten' op het Olšany-kerkhof.

Op de Frankfurter Buchmesse van 1992 dongen vele uitgevers naar de rechten van de trilogie 'Stad der Smarten' van de tot dan toe onbekende Tsjechische auteur Daniela Hodrová, staat te lezen in het persbericht bij het uitkomen van het eerste deel van deze trilogie. In Praag had Hodrová al eerder bekendheid verworven, toen haar werk na de Fluwelen Revolutie eindelijk in druk kon verschijnen. 'Het Olšany Rijk', het eerste deel van de trilogie, is een roman die zich niet laat lezen maar ontcijferen.

De centrale plaats van handeling in het eerste deel van de trilogie 'Stad der Smarten' is het Olšany-kerkhof, waar de doden hun leven voortzetten en de levenden zich mengen in het dodenrijk, waar helden uit de Tsjechische geschiedenis figureren naast mensen uit het volk. De hoofdrollen worden gespeeld door de Davidovič, de Hergesells en de Paskals, respectievelijk joden, Duitsers en Tsjechen.

In het eerste hoofdstuk verbaast Alice Davidovič zich erover dat "het raam van haar kinderkamer zo laag boven het kerkhof van Praag-Olšany hing dat je lichaam die afstand in nog geen twee seconden zou kunnen afleggen". Alice springt uit het raam, nadat haar geliefde Pavel Santner, van wie zij zwanger is, op transport is gezet. Met deze kenschets begint de geschiedenis zich te onttrollen. De Duitse familie Hergesell betreft de flat waar de uientucht van de Davidovics nog hangt en waar de zielen van opa en oma Davidovič in de lichtkoker verder leven. Na de Hergesells komt de familie van Jan Paskal, de pastoor die "vanwege de zonde van het vlees zijn geloof verraadde".

Via de lotgevallen van deze families schets Hodrová een surrealistisch beeld van het leven in het naoorlogse Tsjechoslowakije. Een beeld dat niet chronologisch wordt weergegeven maar dat, opgedeeld in vierenzeventig hoofdstukken verspreid over tweehonderd pagina's, een puzzel van personages en episoden vormt. Een roman die inhoudelijk moeilijk is na te vertellen, die uit vele lagen bestaat waarin geen detail overbodig is en waar je als lezer voortdurend het gevoel bekruipt dat je elke regel moet duiden.

'Stad der Smarten', beginnend en eindigend in de kinderkamer van Alice, is een raamver telling die vele raamver tellingen bevat. Het is een boek voor ingewijden, voor lezers die van puzzelen houden, een klein meesterwerk dat, balancerend op de grens van poëtische symboliek en surrealistische-intellectualistisch proza, zich niet laat lezen maar duiden.

Door de overduidelijke politieke verwijzing kon 'Stad der Smarten', waar Hodrová in de jaren tussen 1977 en 1984 aan werkte, pas na de Fluwelen Revolutie uitkomen.

PRANEDA b.v.

Nijmegen

-

Nederland

IMPORT - EXPORT

Microweg 11
6545 CL NIJMEGEN

Tel.: 080-723523
Fax: 080-723535

DĚKUJI ZA PŘÍJEMNE ODPOLEDNE, NAČERPÁJ. JSEM Z VÁS MNOHO VĚDOMOSTI. TEĎ ODCHÁZÍM ČERPAT DO MÍSTNÍHO POHOSTINSTVÍ.

'Dank u wel voor de fantastische middag, ik heb heel wat inspiratie opgedaan. Nu ga ik in de kroeg inspiratie opdoen!'

WAT HET OOG STREBLT

Van 13 maart 1994 tot en met 15 mei 1994 presenteert het **Comenius museum** de tentoonstelling **De geschoolde stad**, over het onderwijs in Amsterdam in de Gouden Eeuw. In de Gouden Eeuw namen, onder invloed van de Reformatie en de handel de opleidingsmogelijkheden voor alle lagen van de bevolking toe. In de tentoonstelling wordt niet alleen aandacht besteed aan het basisonderwijs in Amsterdam. Ook bijvoorbeeld de gildeopleidingen voor schilders en chirurgijns en het onderwijs voor toekomstige kooplieden komen ruimschoots aan bod. Voorts werd Amsterdam in de Gouden Eeuw twee opleidingen voor hoger onderwijs rijker, het Atheneum Illustre, de voorloper van de universiteit van Amsterdam en het Remonstrants Seminarium, een predikantenopleiding.

Bij de tentoonstelling "De geschoolde stad" is een gelijknamig boek verschenen, geschreven door Marieke van Doorninck en Erika Kuijpers. Behalve de tentoonstelling is in het museum ook een video-programma te zien, getiteld "Athene aan de Amstel".

Tot Pasen is het museum van dinsdag tot en met zondag van 14.00-17.00 uur geopend. Vanaf Pasen is het museum weer hele dagen geopend: dinsdag tot en met zaterdag van 10.00-17.00 uur en zon- en feestdagen van 12.00-17.00 uur. Het Comenius museum is gevestigd in de Kloosterstraat 33 te Naarden. Tel. 02159-43045.

**VAKANTIEWONINGEN IN HET REUZENGEBERGTE,
ZUID BOHEMEN EN AAN DE SAZAWA!
APPARTEMENTEN IN DIVERSE PRIJSKLASSEN IN PRAAG!**

(appartementen v.a. f 25.- p.p.p.d., luxe vakantiewoningen met tuin, ligbad,
open haard etc. v.a. f 400.- per week.)

Voor inlichtingen en aanvraag van uitgebreide omschrijvingen: M. van Urk,
telefoon 020 - 6231662
telefax 020 - 6242036

BB

**Assurantiën
Vastgoed**

Overweegt u een huis te verkopen of te kopen ?

BB

**Assurantiën
Vastgoed**

bemiddelt, en u als **VNTS lid** krijgt 25% korting op de bemid-
delingskosten.

Overigens is het te koop aanbieden, of het plaatsen van een zoekopdracht **gratis**. U betaalt pas bij de aan- of verkoop.

NO CURE, NO PAY

Bel mij gerust eens voor een vrijblijvende afspraak.

070-3624050

BB ASSURANTIËN / VASTGOED APELDOORNSELAAN 72 2573 LN DEN HAAG